Sprawozdanie z funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działającego na terenie miasta Gorzowa Wielkopolskiego Rok 2021

Anna Sadzik

Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny w Gorzowie Wielkopolskim funkcjonuje w oparciu o:

✓ Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U.2021 poz.1249);

✓ Ustawę z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej (Dz.U.2021 poz. 2268 ze zm.);

✓ Ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U.2021 poz. 1119 ze zm.);

✓ Rozporządzenie Rady Min. z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury niebieskiej karty oraz wzorów formularzy niebieska karta (Dz.U.2011.209.1245)

✓ Uchwałę nr XI/95/2011 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. z dnia 25 maja 2011r. w sprawie powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie działającego na terenie miasta Gorzowa Wlkp. oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania (DzUWL Nr 73, poz.1374 w dniu 30 czerwca 2011 roku).

Działalność Zespołu w okresie objętym sprawozdaniem, zostanie przedstawiona w następujących obszarach:

1. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim.
2. Zasady rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta".
3. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w 2021 roku.
4. Działania podejmowane w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2021 roku, w tym:
   - Realizacja projektu,
   - Wsparcie dla rodzin mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
   - Procedura interwencyjna w GCPR,
   - Praca z osobami dotkniętymi problemem uzależnienia,
   - Wsparcie psychologa dla rodzin dotkniętych problemem przemocy.
5. Realizacja procedury „Niebieskiej Karty" przez Zespół Interdyscyplinarny działający na terenie miasta Gorzowa Wielkopolskiego.
6. Podsumowanie i wnioski.

1. **Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gorzowie Wielkopolskim.**

Zespół interdyscyplinarny został utworzony przez Prezydenta miasta, powołał do niego przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia i organizacji pozarządowych. W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzą także kuratorzy sądowi jak również prokuratorzy oraz przedstawiciele instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy. Zespół ma za zadanie między innymi diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, następnie podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w celach zapobiegawczych bądź podejmowanie interwencji w środowisku dotkniętym problemem. Konieczne jest opracowywanie i realizacja indywidualnych planów pomocy i inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc, a następnie monitorowanie sytuacji w tych rodzinach. Do zadań zespołu należy również dokumentowanie podejmowanych działań, a także ich efektów.

Zespół Interdyscyplinarny został powołany Zarządzeniem Nr 173/W/III/2011 Prezydenta Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z dnia 10 sierpnia 2011r. W skład Zespołu wchodzą:

✓ Anna Sadzik- GCPR , Przewodnicząca ZI

✓ Barbara Furmańska - przedstawiciel Prokuratury Rejonowej;

✓ Aleksandra Czarnywojtek - przedstawiciel Sądu Rejonowego;

✓ Irena Orchowska - przedstawiciel Sądu Rejonowego;

✓ Katarzyna Iwańska- przedstawiciel Sądu Rejonowego;

✓ Mariola Ziółkowska - przedstawiciel Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;

✓ Aleksander Łuczak - przedstawiciel Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;

✓ Antoni Wysk - przedstawiciel Pogotowia Opiekuńczego;

✓ Beata Wykrzykacz - przedstawiciel Centrum Opieki nad Dzieckiem i Rodziną;

✓ Agata Kądziołka – przedstawiciel Komendy Miejskiej Policji;

✓ Jarosław Klimek - przedstawiciel Komendy Miejskiej Policji;

✓ Iwona Szpakowska- Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej;

✓ Wiesława Gwozdowska- Samodzielna Publiczna Wojewódzka Staja Pogotowia Ratunkowego ;

✓ Aldona Stańko- Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych;

- ✓ Agnieszka Lisiecka- przedstawiciel GCPR;
- ✓ Jasmine Mierzwa przedstawiciel Ośrodka Interwencji Kryzysowej;
- ✓ Krystyna Sieradzan- przedstawiciel Zespołu Szkół Nr 13 w Gorzowie Wielkopolskim;
- ✓ Anna Harasimowicz- przedstawiciel Fundacji Animacji Kobiet;

W Gorzowie Wielkopolskim Zespół Interdyscyplinarny ma za zadanie integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art.9a ust.3 i 5 ustawy, oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego powołuje grupy robocze. Zespół natomiast jest odpowiedzialny za strategię rozwiązywania problemów wynikających z przemocy, ustalenia procedur i podejmowanie decyzji mających wpływ na realizację zadań.

W 2021 roku pomimo sytuacji wynikającej z pandemii wszystkie zadania wynikające z przeciwdziałania przemocy w rodzinie i funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego były realizowane na bieżąco. Wszystkie rodziny objęte procedurą „Niebieskiej Karty" otrzymały kompleksowe wsparcie. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych odbywały się z zachowaniem zasad ostrożności i reżimu sanitarnego w celu zapewnienia wzajemnego bezpieczeństwa.

2. Zasady rozwiązywania problemu przemocy w rodzinie zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta".

Zgodnie z procedurą „Niebieskiej Karty" podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą w rodzinie odbywa się przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta-A" i nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Formularz wypełniany jest przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych w art.9 d ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, czyli:

- ✓ Przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- ✓ Przedstawicieli Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ✓ Przedstawicieli Policji,
- ✓ Przedstawicieli Oświaty,
- ✓ Przedstawicieli Ochrony Zdrowia.

Niebieska Karta jest dokumentem wypełnianym w przypadku stwierdzenia przemocy w rodzinie i służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danym środowisku, ocenie zagrożenia dalszą przemocą oraz jako dowód w sprawach sądowych. Wszczynając procedurę, podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie

bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, ze jest dotknięte przemocą, prowadzone są w miarę możliwości w obecności psychologa.

Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta-A" osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą, przekazuje się formularz „Niebieska Karta- B". Jeżeli osobą pokrzywdzoną jest dziecko- formularz „Niebieska Karta- B" przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta- A" do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie siedmiu dni od wszczęcia procedury. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta- A" pozostawia się u wszczynającego procedurę. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta- A" niezwłocznie, nie później niż w ciągu trzech dni od dnia jego otrzymania, powołuje grupę roboczą. W szczególnie uzasadnionych przypadkach sprawa trafia na posiedzenie Zespołu Interdyscyplinarnego. W roku 2020 procedury „Niebieskiej Karty" były realizowane głównie na grupach roboczych. Na posiedzeniu grupy roboczej w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, dokonuje się analizy sytuacji rodziny i wypełnia się formularz „Niebieska Karta- C", która zawiera plan pomocy. Na posiedzenie grupy roboczej nie zaprasza się dziecka. Niestawiennictwo osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie wstrzymuje prac grupy. Członkowie grupy roboczej spotykają się po raz kolejny w innym terminie, a na posiedzenie wzywają osobę wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc. W obecności wezwanej osoby wypełnia się formularz „Niebieska Karta- D". Jeżeli w trakcie działań dokonywanych przez przedstawiciela podmiotu, o którym mowa w art.9d ust.2 ustawy, zachodzi podejrzenie, że osoba wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie, wypełnia się formularz „Niebieska Karta- A" w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesyła go do przewodniczącego ZI.

Wszystkie działania są dokumentowane.

W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dokumenty, o których mowa są przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego. W ramach procedury przedstawiciele grupy roboczej podejmują działania zgodnie z ustaleniami z posiedzeń (zawartych w protokole, „Niebieskiej Karcie- C i D") oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskiej

Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Indywidualny plan pomocy obejmuje ogół działań podejmowanych przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie oraz podmioty, o których mowa w art. 9d ust.2 ustawy, w celu poprawy sytuacji życiowej tej osoby oraz jej rodziny. Indywidualny plan pomocy może ulegać zmianie w zależności od potrzeb i sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą. Spotkanie z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, oraz osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc- nie są organizowane w tym samym czasie i miejscu.

Zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego. Zakończenie procedury następuje w przypadku:

✓ Ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy lub

✓ Rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty uczestniczące w procedurze.

3. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w 2021 roku.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie art.7, posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywały się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Posiedzenia miały charakter spotkań ogólnych i indywidualnych.

W minionym roku członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego systematycznie brali udział w posiedzeniach. Ogółem odbyło się dziesięć posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym dwa spotkania ogólne oraz osiem w sprawie indywidualnego przypadku.

W posiedzeniach Zespołu regularnie uczestniczyli następujący przedstawiciele podmiotów: Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie, Komendy Miejskiej Policji, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sądu Rejonowego, Prokuratury, Pogotowia Opiekuńczego, szkoły podstawowej, Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej, Centrum Opieki nad Dzieckiem i Rodziną, Samodzielnej Publicznej Wojewódzkiej Stacji Pogotowia Ratunkowego, Okręgowej Izby Pielęgniarek i Położnych oraz Fundacji Animacji Kobiet.

Posiedzenia ogólne odbyły się: 10 czerwca i 17 listopada 2021 roku. Podczas spotkań omawiano:

- Sprawozdanie z funkcjonowania Zespołu w 2020 roku (przekazano sprawozdanie członkom ZI),

- Zorganizowano i przeprowadzono szkolenie dla członków Zespołu z zakresu ochrony danych osobowych ze szczególnym uwzględnieniem obszaru przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- Omówiono realizację projektu „Świadomie bez przemocy" zrealizowanego w 2020 przez Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie w partnerstwie z Wydziałem Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wielkopolskim,
- Przedstawienie zasad udzielania wsparcia psychologicznego GCPR dla rodzin doświadczających przemocy domowej w okresie pandemii,
- Rekrutacja do programu korekcyjno- edukacyjnego dla sprawców przemocy,
- Przedstawienie nowego członka Zespołu: przedstawiciela Sądu Rejonowego,
- Omówienie założeń projektu „Dom bez strachu" realizowanego w 2021 roku w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie",
- Omówienie problemu przemocy wobec dzieci oraz wzmożonego ryzyka w związku z pandemią i zdalnym nauczaniem. Ustalono, że konieczne jest podejmowanie wspólnych działań oraz doprecyzowano zasady współpracy w tym zakresie,
- Przekazano członkom ZI plakatów oraz materiałów promocyjnych z realizowanego w 2021 roku projektu „Dom bez strachu",
- Ustalono potrzeby w zakresie podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny działań, w tym działań profilaktycznych.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego w sprawie indywidualnych przypadków doświadczania przemocy w roku 2021 odbyły się w następujących dniach:

- 23.03.2021
- 23.04.2021
- 10.05.2021
- 09.07.2021
- 17.09.2021
- 08.11.2021
- 13.12.2021
- 13.12.2021.

W 2021 roku odbyło się osiem posiedzeń indywidualnych Zespołu Interdyscyplinarnego dla czterech rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej. Dla każdej z rodzin powołano posiedzenie Zespołu w ograniczonym składzie ze względu na zasadę poufności i konieczność opracowania kompleksowego wsparcia. Powołano tylko przedstawicieli tylko tych podmiotów, których zaangażowanie było niezbędne w ustaleniu pomocy. W tych czterech przypadkach została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty". Na posiedzenia Zespołu oprócz powołanych członków , zapraszano również specjalistów niezbędnych w udzieleniu właściwego wsparcia,

w tym psychologa GCPR oraz przedstawicieli oświaty i ochrony zdrowia w zależności od potrzeb. Realizacja procedury „Niebieskiej Karty" dla tych czterech rodzin została przeniesiona na Zespół Interdyscyplinarny decyzją Przewodniczącej ze względu na konieczność zachowania poufności, bezstronności oraz pełnej możliwości skorzystania z pomocy. Członkowie (lub jeden z członków) rodziny pełnili zawody zaufania publicznego lub reprezentowali instytucję zaangażowaną w realizację procedury.

Każda procedura „Niebieskiej Karty" realizowana przez członków grupy roboczej jest prowadzona z należytą rzetelnością. Niemniej jednak członkowie grupy pomagają osobie/ rodzinie nieznanej sobie co daje rękojmię bezstronności.

4. Działania podejmowane w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2021 roku, w tym:

Na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przemoc w rodzinie to intencjonalne, jednorazowe albo powtarzające się działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, a także wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących; w szczególności narażające osoby z rodziny na niebezpieczeństwo utraty zdrowia lub życia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną. To działania powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym i psychicznym, wywołuje cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Działania podejmowane w obszarze przeciwdziałania przemocy mają bardzo szeroki zakres. Obejmują działania profilaktyczne, interwencyjne i administracyjne. Zarówno interwencja jak i administracja jest realizowana zgodnie z przepisami prawa. Znaczące są działania profilaktyczne, które polegają na edukacji środowiska lokalnego oraz wspieraniu rodziny w wypełnianiu jej najważniejszych funkcji zanim pojawią się problemy zagrożenia przemocą domową.

Pomimo trudnych okoliczności wynikających z pandemii i wprowadzaniem czasowych ograniczeń, w 2021 roku zrealizowano szereg działań na rzecz rodzin.

<u>Działania profilaktyczne.</u>

- Realizacja projektu „DOM BEZ STRACHU"

W 2021 r. zrealizowano w partnerstwie z Komendą Miejską Policji projekt „Dom bez strachu". Program ten w całości był dedykowany uczniom szkół podstawowych, którzy stanowią grupę szczególnie narażoną na przemoc domową. Dodatkowo sytuacja wynikająca z pandemii spowodowała, że dzieci i młodzież znalazły się w grupie szczególnego ryzyka. Ponadto grupę odbiorców działań projektowych stanowili przedstawiciele oświaty w Gorzowie Wielkopolskim.

Projekt ,,Dom bez strachu” realizowany był od lipca do grudnia 2021r. w ramach Programu Osłonowego „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie”.

Działania profilaktyczne miały na celu zintensyfikowanie pomocy dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie. Wspólne projekty Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie i Komendy Miejskiej Policji są realizowane już od 2015 roku i stanowią już dobrą praktykę w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Działania podjęte w ramach projektu „Dom bez strachu”:

- zrealizowano spot dla dzieci, który jest dostępny na stronach internetowych Gorzowskiego Centrum pomocy Rodzinie, Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wielkopolskim oraz na stronach internetowych wszystkich szkół podstawowych na terenie miasta:

https://drive.google.com/file/d/1M3jNig5jEGmtSg01Qp8-xhACQVu2Ivx5/view?usp=sharing

- opracowano i przekazano „Poradnik dla przedstawicieli oświaty z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie”. Poradnik został przekazany również w formie elektronicznej do wszystkich szkół podstawowych na terenie Gorzowa Wielkopolskiego:

https://drive.google.com/file/d/1TtjBghhLszXFnZFMoh-B3JtptqUmWeub/view?usp=sharing

Poradnik dedykowany przedstawicielom oświaty zawierał podstawowe pojęcia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, krótką instrukcję realizacji procedury „Niebieskiej Karty”, niezbędne dokumenty i inne informacje niezbędne w podejmowaniu działań w zakresie przemocy domowej.

- przeprowadzono ankietę wiedzy (w formie formularza Google), która była skierowana do uczniów klas VII-VIII wybranych czterech szkół podstawowych na terenie miasta. Ankietę przeprowadzono dwukrotnie: na początku projektu przed rozpoczęciem zajęć z uczniami i na zakończenie projektu jako sprawdzenie stanu wiedzy uczniów (ewaluacja). Na podstawie wyników pierwszorazowej ankiety został przygotowany leksykon z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla uczniów w formie prezentacji.
- zorganizowano spotkania pn. „Leksykon z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w formie prezentacji dla uczniów klas VII-VIII". W październiku i listopadzie przedstawiciele GCPR i KMP przeprowadzili 16 spotkań z uczniami w czterech wybranych szkołach w Gorzowie Wielkopolskim. Wybór placówek był podyktowany analizą występowania problemu przemocy w rodzinie na terenie miasta.

Spotkania z uczniami czterech klas (dwóch VII i dwóch VIII) zostały przeprowadzone:

- w Szkole Podstawowej nr 9 przy ul. Nowej 9
- w Szkole Podstawowej nr 21 przy ul. Taczaka 1
- w Szkole Podstawowej nr 4 przy ul. Kobylogórskiej 110
- w Szkole Podstawowej nr 13 przy ul. Szwoleżerów 2.

W trakcie spotkań uczniowie otrzymali również materiały promocyjne z logo projektu, w tym worki na plecy, długopisy, notesy, piłeczki antystresowe.

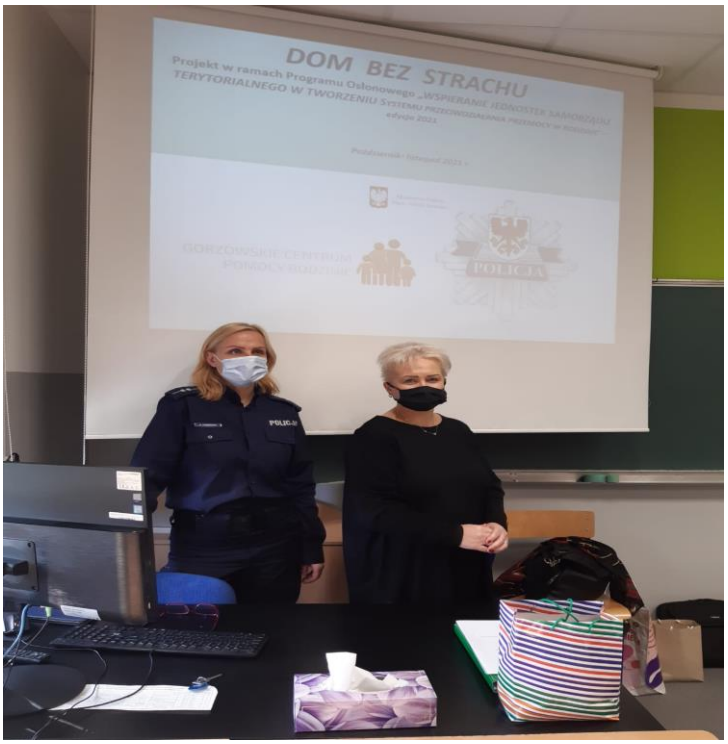

- przeprowadzono E-QUIZ wiedzy na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla uczniów klas VII-VIII szkół podstawowych. W odróżnieniu od wcześniej przeprowadzonej ankiety wiedzy (online) dotyczył konkretnych sytuacji z życia codziennego związanych z przemocą domową. Quiz został skierowany tylko do chętnych uczniów, a wzięło w nim udział 129 uczniów czterech szkół. Najwyższą punktację, a tym samym wyróżnienia otrzymało 16 uczniów. Każdy wyróżniony otrzymał dyplom i nagrodę rzeczową (w tym głośniczki i słuchawki bezprzewodowe) przekazaną za pośrednictwem pedagogów szkolnych

i wychowawców. Wyróżnieni uczniowie otrzymali również materiały promocyjne z logo projektu, w tym worki na plecy, długopisy, notesy, piłeczki antystresowe.

- zorganizowano konkurs plastyczny na temat przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla uczniów klas IV-VI szkół podstawowych pn. „Dom bez przemocy”. Na potrzeby konkursu został opracowany i przekazany do każdej szkoły regulamin określający niezbędne informacje i zasady konkursowe. Konkurs trwał od 20 października do 15 listopada 2021r. W sumie wpłynęły 22 prace plastyczne. Finał konkursu odbył się 26 listopada w siedzibie Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie ul. Walczaka 42. Komisja konkursowa oceniła prace i wyłoniła 3 zwycięzców i 3 wyróżnionych, którzy otrzymali nagrody rzeczowe, w tym głośniki, słuchawki bezprzewodowe i douszne, smartwatche, kalendarze na 2022 rok, artykuły papiernicze oraz materiały promocyjne z logo projektu.

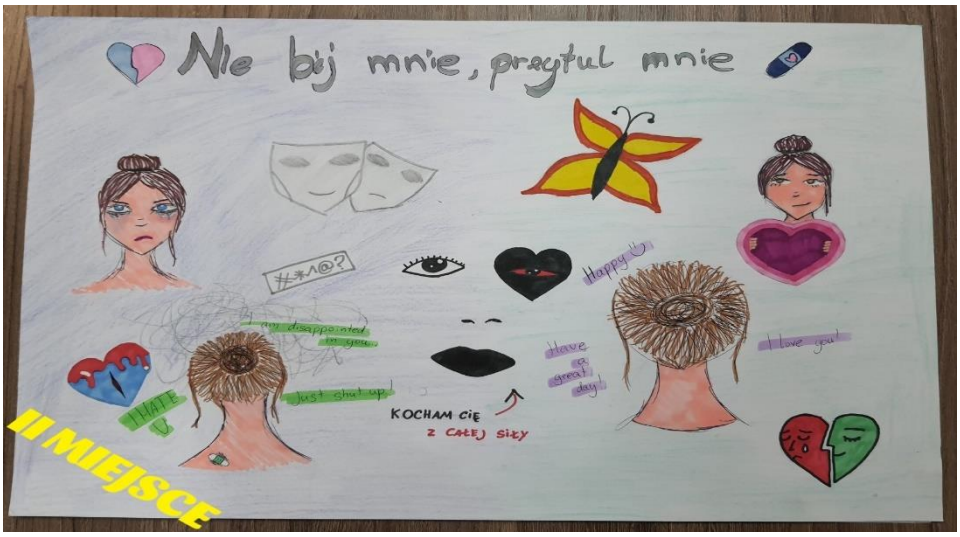

- utworzono PUNKT ZAUFANIA, który funkcjonował w Gorzowskim Centrum Pomocy Rodzinie od września do grudnia 2021 roku. Konsultacji udzielali pracownicy socjalni Sekcji ds. przemocy w rodzinie oraz psycholog. Informacja na temat funkcjonowania PUNKTU ZAUFANIA została przekazana do dyrektorów wszystkich szkół podstawowych na terenie miasta do zamieszczenia na stronie internetowej szkoły oraz w systemie LIBUS uczniów. W informacji podano dane teleadresowe, stworzono specjalny kontakt mailowy obsługiwany w ramach projektu zaufajnam@gcprgorzow.pl
- zorganizowano sesję dla przedstawicieli oświaty z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Podsumowanie projektu składało się z trzech wystąpień multimedialnych z nagraną narracją, w tym: 1) podsumowanie działań realizowanych w projekcie (przedstawiciel GCPR i KMP); 2) problem przemocy w rodzinie wobec dzieci- aspekty psychologiczne- zrealizowane przez psychologa; 3) praktyczny instruktaż dla nauczycieli i pedagogów z zakresu procedury „Niebieskiej Karty”- zrealizowane przez przedstawicieli GCPR i KMP.

- Wsparcie dla rodzin mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W zależności od sytuacji rodziny oraz zdiagnozowanych potrzeb- przybierało formę pracy socjalnej, współpracy z asystentem rodziny, poradnictwa specjalistycznego, świadczeń pieniężnych i niepieniężnych zgodnie z ustawą o pomocy społecznej. Warto zaznaczyć, że spośród 273 rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty" w 2021 roku, tylko 44 spełniały kryterium dochodowe i korzystało ze świadczeń z pomocy społecznej.

Skorzystanie ze świadczeń określonych ustawą jest zależne od kryterium dochodowego, natomiast szeroko rozumiana praca socjalna i poradnictwo specjalistyczne jest dostępne dla wszystkich rodzin naszego miasta. W 2021 roku wszystkie rodziny objęte procedurą skorzystały ze specjalistycznego poradnictwa rodzinnego i pracy socjalnej. Niektóre w zależności od potrzeb również z poradnictwa psychologicznego i prawnego. W niektórych przypadkach, rodziny objęte pracą socjalną skorzystały z poradnictwa medycznego lekarza psychiatry współpracującego z GCPR. Częściowo działania były realizowane zdalnie.

Wzmocnienie rodzin z dziećmi w prawidłowym funkcjonowaniu to profilaktyka szczególnie istotna w aspekcie problemu przemocy domowej.

Wsparciem dla rodzin mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej było również zorganizowanie „Szkoły dla rodziców". To już dobra praktyka w Gorzowskim Centrum Pomocy Rodzinie. Każdego roku realizowano warsztaty przynajmniej dla jednej grupy. W 2021 roku zorganizowano warsztaty dla jednej grupy rodziców. Ogółem do udziału w zajęciach zrekrutowano 15 osób, ale uczestniczyło 11. Warsztaty ukończyło 8 rodziców.

Program Szkoły dla rodziców wzmacnia rodziny w wiedzę i umiejętności, zmniejsza ryzyko wystąpienia problemu agresji i przemocy , propaguje prawidłowe postawy rodzicielskie i metody wychowawcze- co służy zapobieganiu powielania złych wzorców rodzinnych i środowiskowych. Realizacja programu „Szkoła dla rodziców" jest szczególnie ważna jako działanie zapobiegające problemowi przemocy w rodzinie. Wiele przypadków przemocy domowej w rodzinach z dziećmi wynika z niskich kompetencji rodzicielskich.

Ponadto pomimo pandemii zrealizowano również trzy projekty socjalne na rzecz rodziny, w tym:

- „Poznaję i współpracuję z sąsiadem" skierowany do mieszkańców bloku socjalnego przy ul. Złotego Smoka,
- „Aktywna mama" skierowany do matek nieaktywnych zawodowo. Celem projektu było zmotywowanie kobiet do powrotu na rynek pracy,
- „Twórcza Rodzina" skierowany do rodzin wychowujących dzieci w wieku 5- 10 lat.

GCPR jak co roku w ramach współpracy w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie uczestniczyło w dyżurach podczas Tygodnia Pomocy Osobom Pokrzywdzonym

Przestępstwem. Dyżury były zorganizowane w lutym 2021 w siedzibie Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wielkopolskim.

Poza profilaktyką były podejmowane również inne działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- Procedura interwencyjna w GCPR.

Kiedy rodzice nie spełniają swoich funkcji opiekuńczo- wychowawczych i może to stanowić zagrożenie dobra dziecka oraz różne formy pomocy nie przyniosły skutku, dziecko zostaje umieszczone w pieczy zastępczej. To sytuacja bardzo trudna dla dziecka, jak i jego rodziców. W GCPR już od wielu lat funkcjonuje Zespół Interwencyjny składający się z czterech pracowników socjalnych specjalizujących się z obszarze pracy z rodziną. Pracownicy tego zespołu pełnią dyżur w gotowości od poniedziałku do piątku do godziny 20.00. W pozostałym czasie tzn. dni świąteczne, soboty i niedziele- zadanie jest realizowane przez policję. W ramach procedury, jest zabezpieczony transport 24h na dobę, by przewieźć dziecko do szpitala na badania, a następnie do pieczy zastępczej. W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe ma prawo odebrać dziecko z rodziny i umieścić je u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej (art.12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie).

W 2021 roku łącznie zrealizowano 11 **takich interwencji, z czego w** 10 **przypadkach zakończyły się zabezpieczeniem dzieci. Interwencje dotyczyły** 11 **rodzin, w tym umieszczono w pieczy zastępczej** 17 **dzieci.**

- Praca z osobami dotkniętymi problemem uzależnienia.

Jedną z poważnych przyczyn występowania problemu przemocy w rodzinie są uzależnienia. Dlatego tak ważne jest podejmowanie działań w tym zakresie. Dane z ostatnich lat potwierdzają, że znacząca liczba domniemanych sprawców przemocy ma problem z uzależnieniem.

W GCPR funkcjonuje Zespół ds. uzależnień, który ramach podejmowanych działań wspiera domniemane ofiary i domniemanych sprawców oraz pracowników realizujących działania na rzecz rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty". W ramach działań podejmowanych na rzecz osób dotkniętymi problemem uzależnienia były realizowane konsultacje specjalisty psychoterapii uzależnień oraz instruktora do spraw uzależnień. Konsultacje miały na celu rozpoznanie problemu, dotarcie do uzależnionych oraz ustalenie indywidualnego planu wsparcia, a także pomoc współuzależnionym członkom rodziny. Ważnym zadaniem jest motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego. Ponadto ważnym działaniem Zespołu ds.

uzależnień są zajęcia profilaktyczne realizowane w szkołach na terenie Gorzowa Wielkopolskiego.

Profilaktyka uzależnień stanowi ważny element w profilaktyce przemocy w rodzinie.

- Wsparcie psychologa dla rodzin dotkniętych problemem przemocy.

Spotkania indywidualne z psychologiem odbywały się w siedzibie GCPR, w środowisku lub telefonicznie ze względu na sytuację wynikającą z pandemii.

Praca na rzecz ofiar przemocy domowej wymaga kompleksowego podejścia do zjawiska, szczególnej delikatności i zindywidualizowanego działania. Działania można określić jako bezpośrednie i wymagające włączenia innych osób. Bardzo istotna jest także wymiana informacji z pracownikami zajmującymi się daną rodziną oraz współpraca na poziomie wsparcia merytorycznego dla kontaktów z klientami. Wynika z tego szeroki zakres możliwych strategii, różnorodność form oddziaływania oraz elastyczność czasu pracy psychologa. Większość członków rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty" pracuje zawodowo. W związku z tym konsultacje psychologiczne miały miejsce najczęściej w godzinach popołudniowych.

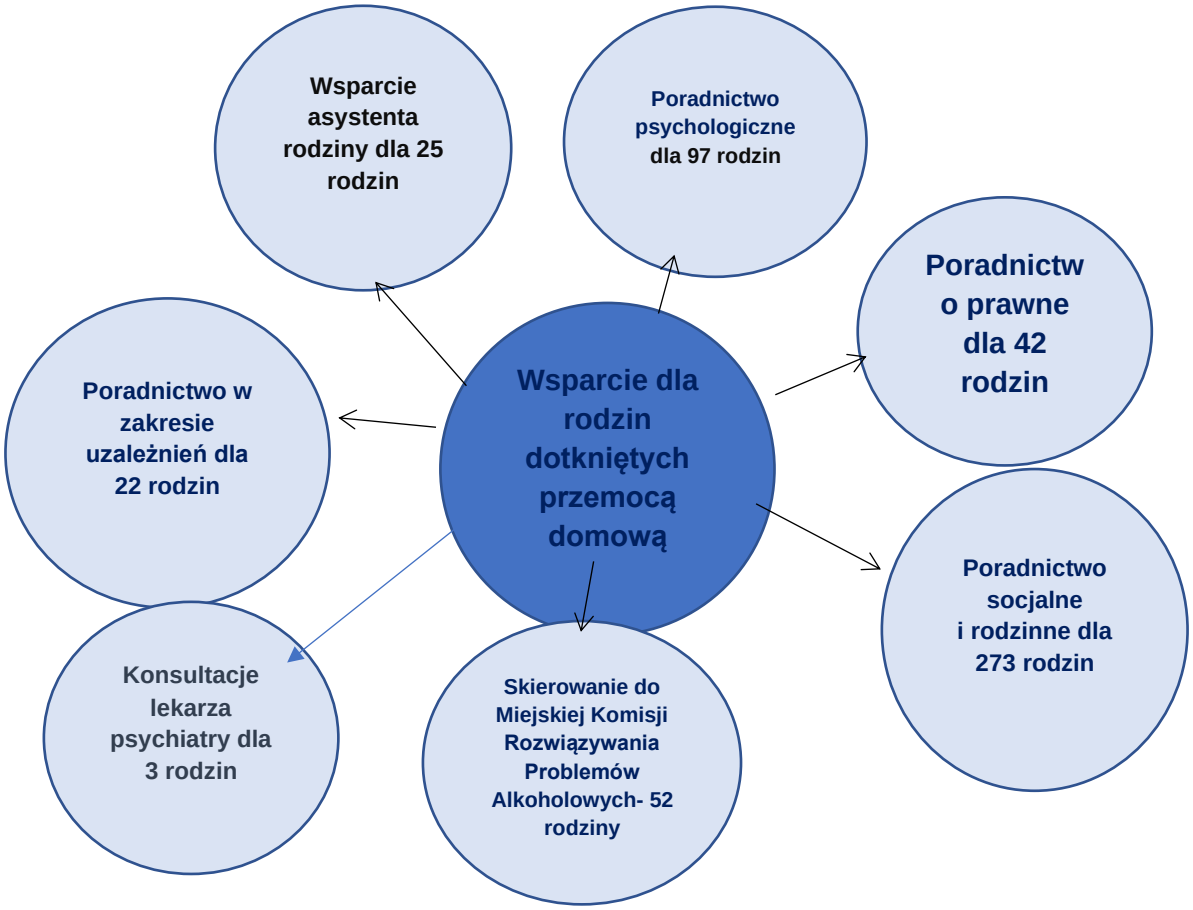

5. **Realizacja procedury „Niebieskiej Karty" przez Zespół Interdyscyplinarny działający na terenie miasta Gorzowa Wielkopolskiego.**

W 2021 roku ze względu na sytuację wynikającą z pandemii- pracownicy socjalni w ramach realizacji procedury „Niebieskiej Karty" i pracy z rodziną stosowali zasady reżimu sanitarnego i ostrożności w celu wzajemnego bezpieczeństwa. W każdym przypadku wymagającym bezpośredniej interwencji- pracownicy sekcji pracowali w środowisku.

Z danych wynika, że na terenie miasta Gorzowa Wielkopolskiego **w roku 2021 zostało wszczętych przez podmioty uprawnione 191 procedur „Niebieskiej Karty",** w roku 2020: 215 procedur „Niebieskiej Karty", w roku 2019: 187 procedur „Niebieskiej Karty", w 2018: 249 procedur „Niebieskiej Karty".

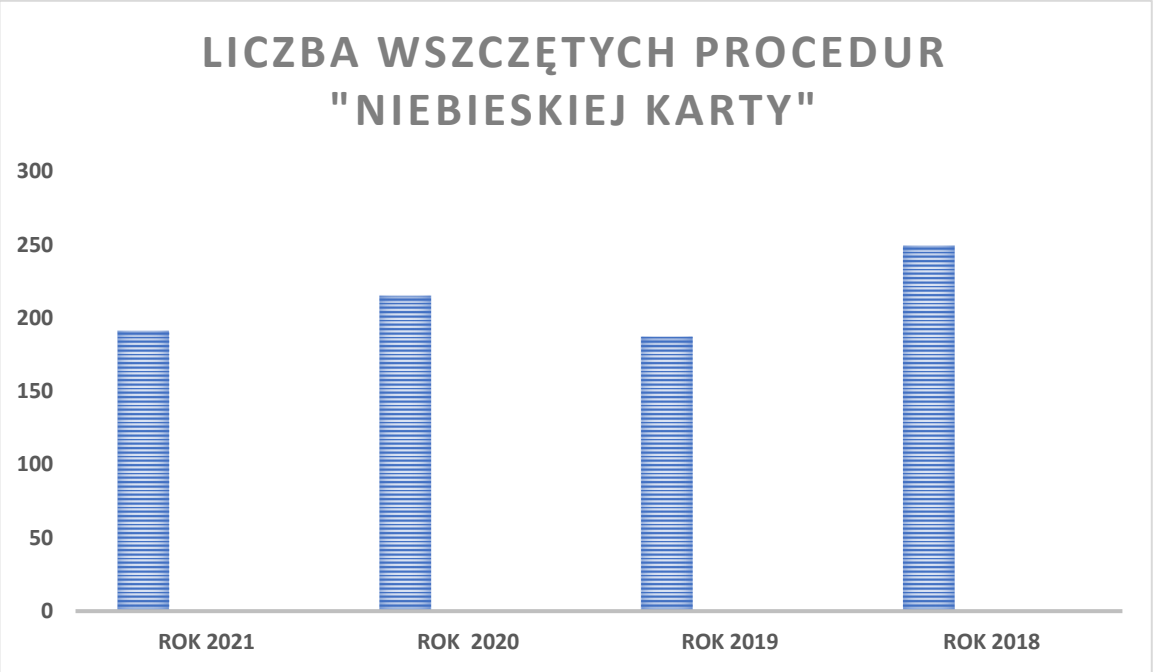

Biorąc pod uwagę cztery ostatnie lata, można zaobserwować, że na terenie miasta jest wszczynanych około 200 procedur rocznie. Zawsze występuje domniemanie, że na terenie miasta są rodziny, które nie zgłosiły swojego problemu. Celem podejmowanych działań jest motywowanie mieszkańców do zgłaszania problemu doświadczania przemocy domowej do właściwych podmiotów. Tylko dzięki temu można pomóc, udzielić konstruktywnego i kompleksowego wsparcia, a przede wszystkim zapobiec sytuacjom zagrażającym zdrowiu i życiu.

W 2021 roku podobnie jak w latach poprzednich- w większości przypadków podmiotem wszczynającym procedurę była Policja, która podejmowała działania interwencyjne. W drugiej kolejności procedura była wszczynana przez pracowników socjalnych GCPR. W większości przypadków doświadczania przemocy osoby czując się zagrożone dzwonią na Policję, co najczęściej kończy się przyjazdem patrolu interwencyjnego i wypełnieniem formularza

„Niebieska Karta- A”. Ponadto Policja jest podmiotem przygotowanym do podejmowania działań całodobowo. Przedstawiciele Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie wszczynają procedurę najczęściej w rodzinach objętych pomocą lub reagując na zgłoszenia ze środowiska (sąsiedzi, rodzina lub przedstawicieli innych podmiotów). Brakuje zaangażowania pozostałych podmiotów uprawnionych do podejmowania działań w obszarze przemocy.
Na powyższe dane znaczący wpływ miała sytuacja pandemii, w szczególności w przypadku ochrony zdrowia (obowiązki wynikające z zachorowaniem na COVID) i oświaty (nauka zdalna). Zatem: Policja wszczęła 144 procedury, GCPR 37, oświata 10, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i oświata:0.

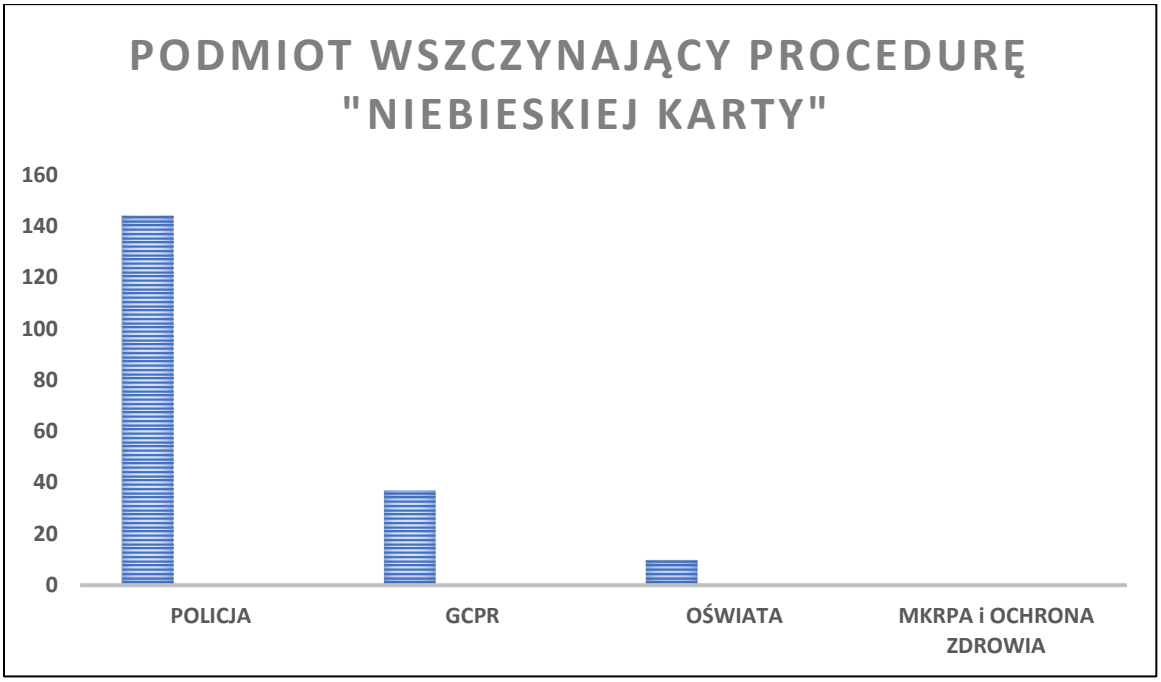

Ważną jest informacja dotycząca osoby zgłaszającej podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie. W zdecydowanej większości osobą zgłaszająca była ofiara przemocy (152), a w tylko w 17 przypadkach problem został zgłoszony przez przedstawiciela instytucji. Najbliższe otoczenie niezwykle rzadko zgłasza problem z wielu powodów np. obawa przed konsekwencjami, niechęcią do angażowania się w czyjeś życie, obawą przed reakcją rodziny w której występuje problem. Osoby spokrewnione z ofiarą zgłosiły problem w 17 przypadkach, a tzw. świadkowie (osoby obce) w 5 przypadkach. Reakcja najbliższego otoczenia lub instytucji na problem ma istotne znaczenie. Tzw. ofiary późno zgłaszają się po pomoc, twierdząc, że skoro wszyscy dookoła wiedzieli i nie reagowali to pewnie znaczy, że tak musi być. Konsekwencją doświadczania przemocy (szczególnie długoterminowo) jest niskie poczucie własnej wartości, uległość, poczucie bezsilności lub bierność. Warto kształtować postawy pomagania zarówno sobie jak i otoczeniu, co stanowi trudny proces.

Stąd potrzebne są długoterminowe działania profilaktyczne o charakterze informacyjno-edukacyjnym kształtujących świadomość społeczną w zakresie przemocy w rodzinie.

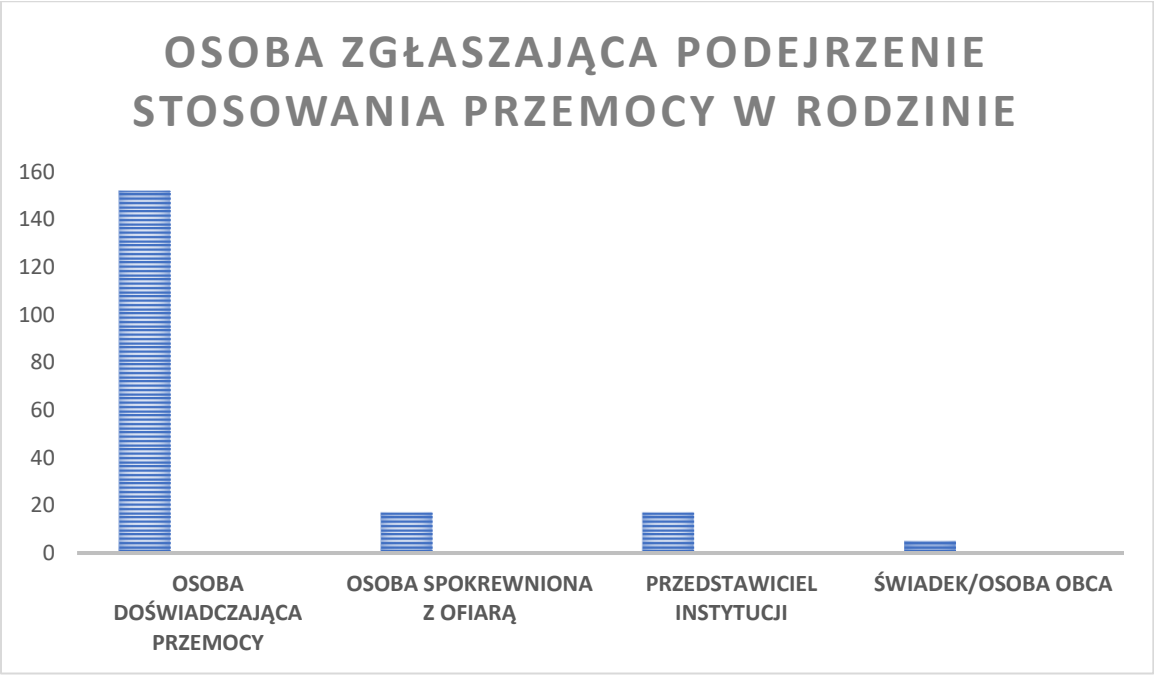

Pracownicy socjalni przeprowadzili we wskazanym okresie 37 „Niebieskich Kart-A". Jednocześnie przekazali „Niebieską Kartę- B" 37 osobom, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie. Formularz ten zgodnie z procedurą został przekazany osobom dorosłym dotkniętym przemocą. Pracownicy socjalni zorganizowali 191 grup roboczych z wypełnieniem „Niebieskiej Karty- C", na którą była każdorazowo zapraszana osoba co której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Zorganizowali także 112 grup roboczych z wypełnieniem „Niebieskiej Karty- D", na które wzywa się osobę co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. Plan działań w stosunku do osoby stosującej przemoc w rodzinie jest ustalany bez względu na stawiennictwo tej osoby. W wielu przypadkach tzw. sprawcy nie kwalifikują popełnionych przez siebie czynów jako przemocy, unikają współpracy z członkami grup roboczych, nie stawiają się na wezwania.

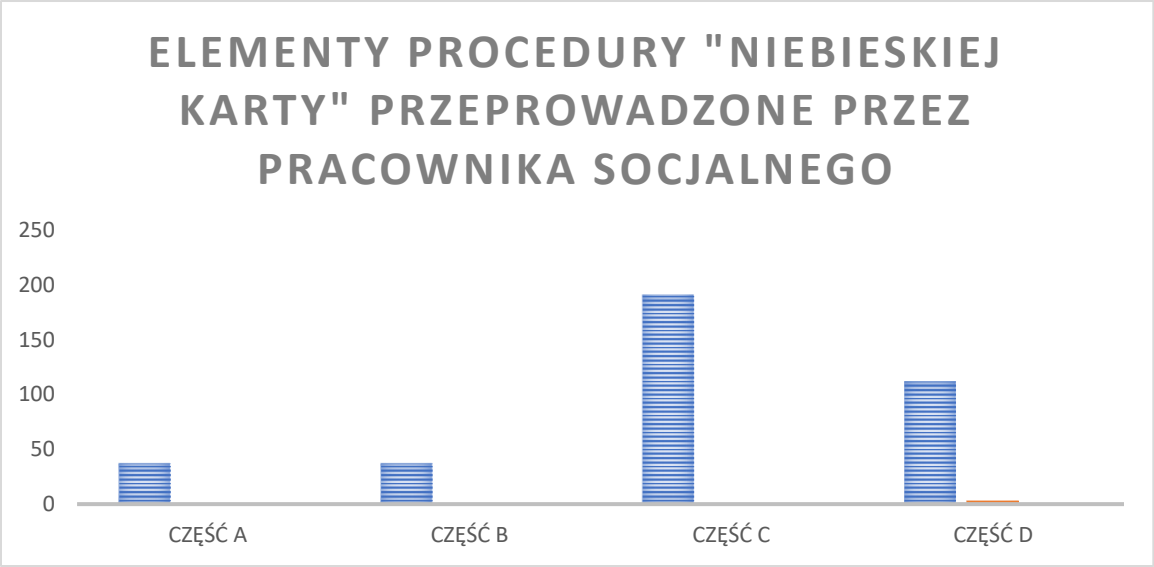

W 2021 roku pracownicy socjalni Sekcji ds. przemocy GCPR zorganizowali 631 grup roboczych na rzecz domniemanej ofiary i sprawcy przemocy. Pomimo trudności wynikających z pandemii tj. nauki zdalnej, pracy zdalnej, wprowadzanych ograniczeń zrealizowano wszystkie spotkania zgodnie z potrzebami.

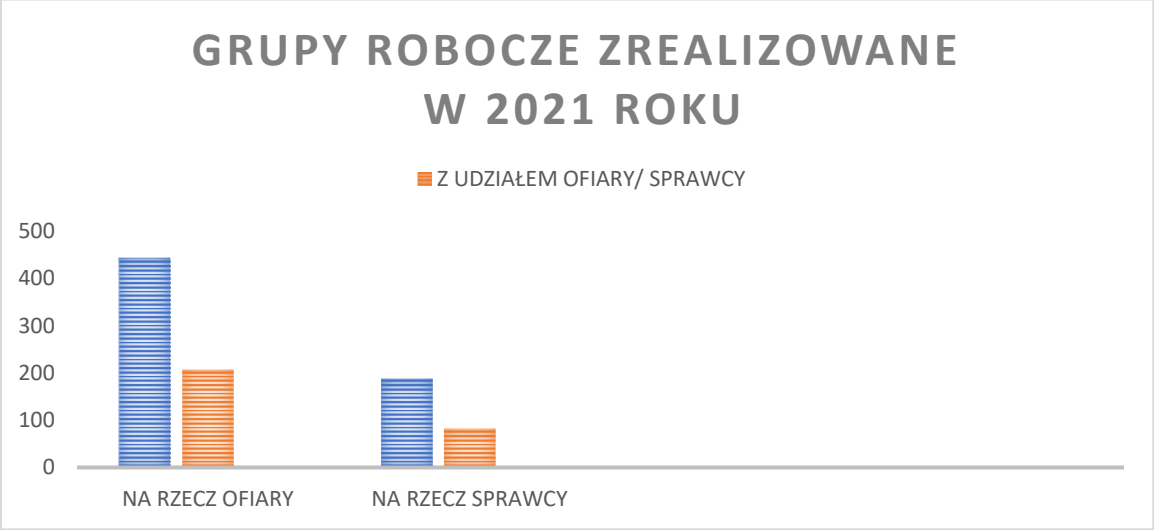

W każdym przypadku grupa robocza była powoływana przez przewodniczącą najpóźniej do trzech dni od dostarczenia formularza „Niebieska Karta-A", a pierwsze spotkanie grupy roboczej było organizowane niezwłocznie- najpóźniej do 30 dni od wszczęcia procedury.

Osoby dotknięte przemocą domową, które nie uczestniczyły w grupach na które zostały zapraszane- nie miały możliwości uczestnictwa ze względu na stan zdrowia. W takich przypadkach członkowie grupy docierali do ich miejsca zamieszkania i podejmowali stosowne działania. W wielu przypadkach osobą pokrzywdzoną było dziecko, którego zgodnie z procedurą nie zapraszano na grupę. Ponadto sytuacja wynikająca z pandemii, w tym nałożona kwarantanna lub izolacja, utrudniała uczestnictwo w spotkaniu. W nielicznych przypadkach tzw. ofiara przemocy nie stawiała się na zaproszenie na grupę roboczą bez

uzasadnionej przyczyny. Ogółem w 2021 roku zorganizowano 443 grupy robocze na rzecz ofiary przemocy, w tym 206 z jej udziałem.

Natomiast na 188 grup roboczych zorganizowanych na rzecz tzw. sprawcy, w 82 przypadkach udało się przeprowadzić grupę roboczą z udziałem domniemanego sprawcy przemocy. Tu powodem niestawiennictwa była najczęściej niechęć do podejmowania współpracy, lęk przed ewentualnymi konsekwencjami, nieuświadamianie problemu lub traktowanie zjawiska przemocy jako normy, do której mają prawo.

W 2021 roku wszczęto 191 procedur „Niebieskiej Karty", niemniej jednak w niektórych przypadkach problem przemocy w rodzinie trwa z wielu powodów w dłuższej perspektywie czasu. Stąd liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty" w danym roku jest zawsze mniejsza od liczby rodzin, które w danym roku są objęte procedurą (procedury trwające, ale wszczęte we wcześniejszym okresie).

Ogółem procedurą „Niebieskiej Karty" w 2021 roku objętych było 273 rodziny.

Powodem zamknięcia procedury „NK" jest ustanie przemocy lub brak zasadności podejmowania działań zgodnie z przepisami prawa. Jeżeli nie wystąpi żadna z dwóch wskazanych przesłanek- przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego nie może podjąć decyzji o zakończeniu działań pomocowych wobec rodziny.

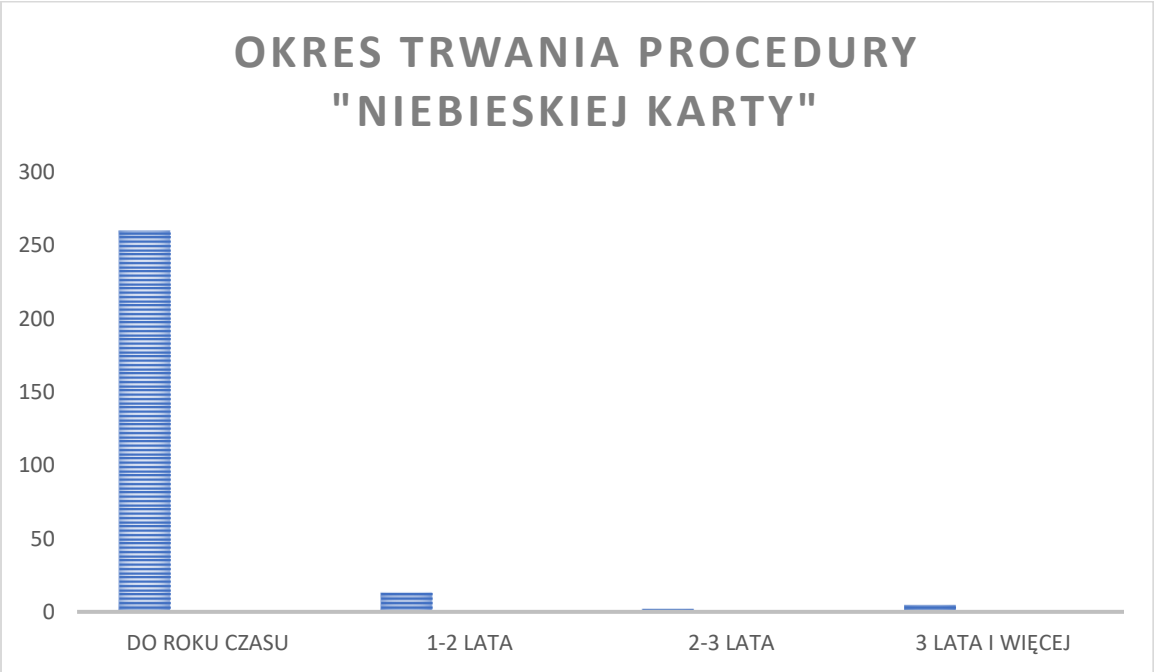

Większość procedur „NK" realizowanych w 2021 roku to procedury trwające do roku czasu. Jest to dowód skuteczności i wysokich efektów podejmowanych przez Zespół Interdyscyplinarny działań.

W 2021 roku zakończono 178 procedur „Niebieskiej Karty", w tym:

- 102 procedury zakończono, z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie
- 76 procedur zakończono, z uwagi na brak zasadności podejmowania działań.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”- każde działanie musi być dokumentowane, a każda interwencja lub zdarzenie skutkuje wypełnieniem formularza „Niebieska Karta- A” (nawet w trwającej już procedurze). Dane wskazują, że w 235 rodzinach objętych procedurą „NK” formularz „Niebieska Karta- A” został wypełniony tylko jeden raz. Świadczy to o wysokiej skuteczności działań, nie wystąpiło więcej zdarzeń, które wymagałyby interwencji służb.

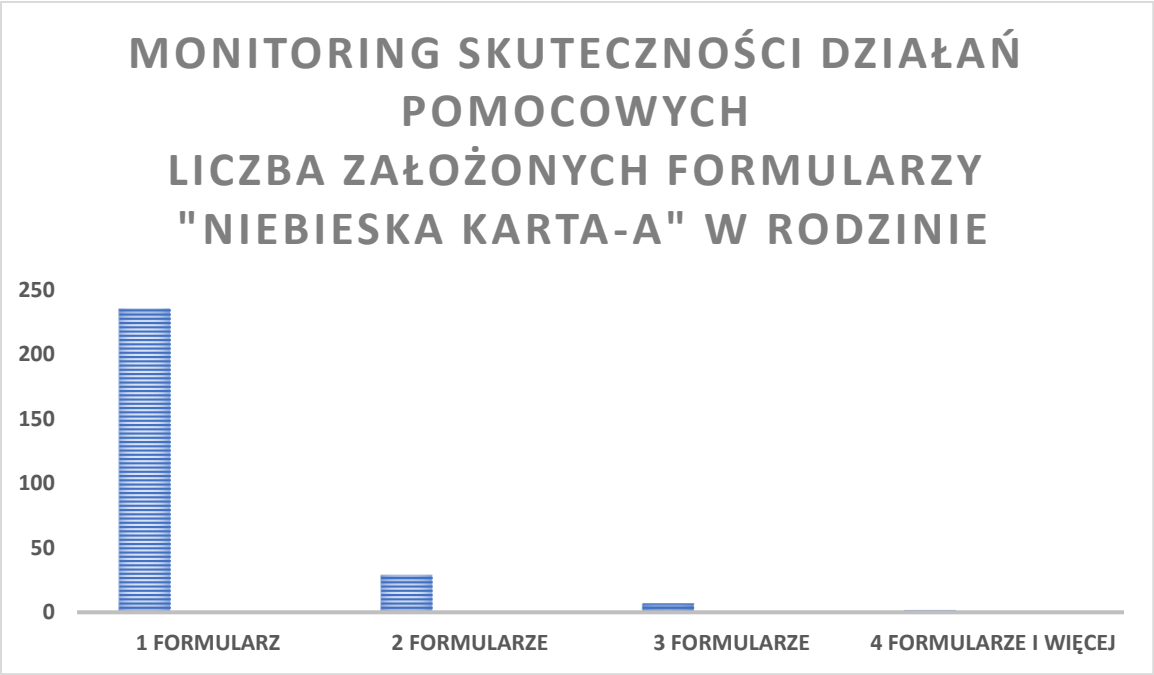

Pracownicy socjalni w 2021r. byli gospodarzami i organizatorami wszystkich grup roboczych. W 572 posiedzeniach uczestniczył przedstawiciel Policji, ale ze względu na rangę problemu istnieje potrzeba uczestniczenia we wszystkich posiedzeniach. Każdą grupę roboczą powołuje przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego na podstawie „Niebieskiej Karty A”. Przewodniczący na podstawie posiadanych informacji wskazuje przedstawicieli podmiotów, których aktywne uczestnictwo w pracy konkretnej grupy roboczej jest konieczne.

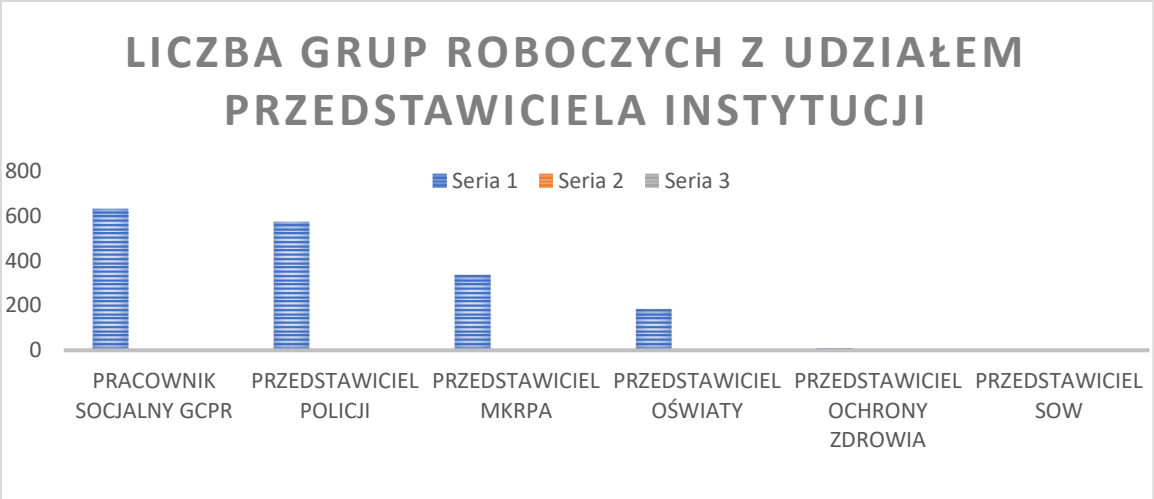

Zgodnie z art. 207. KK

1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

2. Jeżeli czyn określony w pkt.1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

3. Jeżeli następstwem czynu określonego w pkt. 1 i 2 jest targniecie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

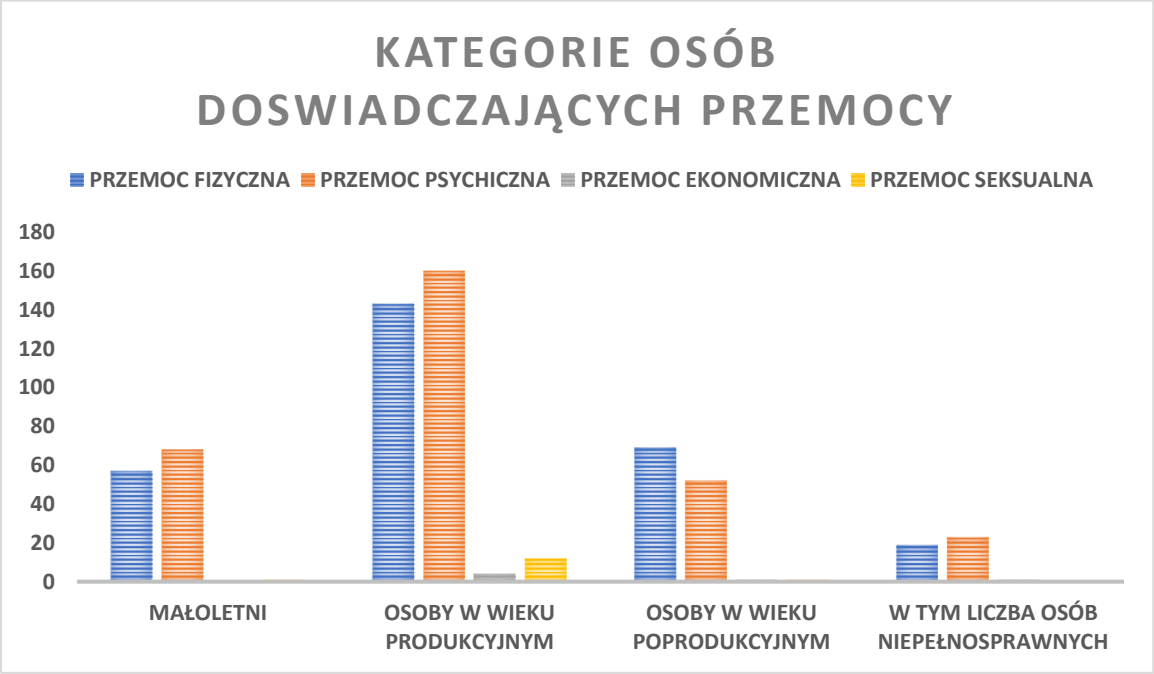

Dominującą formą przemocy występującą w rodzinach w 2021 roku była przemoc psychiczna, dotyczyła 280 osób we wszystkich rodzinach objętych procedurą „Niebieskiej Karty'. W drugiej kolejności aż w przypadku 269 osób dochodziło do przemocy fizycznej. Niepokojącym jest występowanie problemu przemocy w grupie osób niepełnosprawnych (we

wszystkich kategoriach wiekowych). Spośród tej grupy: 19 osób doświadczało przemocy fizycznej, 23 przemocy psychicznej, 1 osoba przemocy ekonomicznej, brak przypadku doświadczania przemocy seksualnej.

W rodzinach objętych procedurą zwykle występuje dwie lub kilka form przemocy, w tym przemoc psychiczna występuje zawsze.

Analizując sytuację środowisk z problemem przemocy nie można pominąć struktury rodziny. Problem przemocy w Gorzowie Wielkopolskim w 2021 roku najbardziej dotyczy rodzin bezdzietnych(91 rodzin), a następnie z dwójką (60 rodzin) i jednym dzieckiem (56 rodzi), a najrzadziej występuje w rodzinach wielodzietnych (31 rodzin).

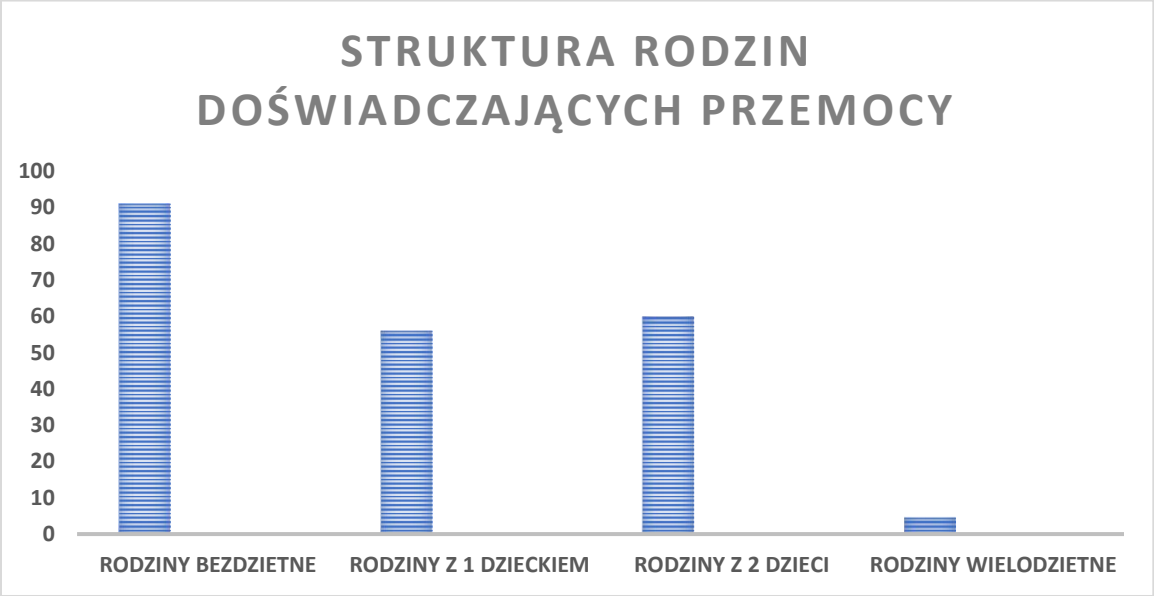

Analizując sytuację ekonomiczną rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty", zauważalny jest fakt, że problem dotyczy w zdecydowanej większości środowisk z poza systemu pomocy społecznej (229 rodzin), a tylko 44 rodzin było objętych pomocą społeczną Zatem sytuacja ekonomiczna nie warunkuje wystąpienia problemu przemocy domowej.

W 2021 roku do Prokuratury Rejonowej w Gorzowie Wielkopolskim przekazano 101 spraw dotyczących podejrzenia popełnienia przestępstwa w wyniku przemocy w rodzinie, w tym:

- 27 spraw zakończono postawieniem zarzutów wobec sprawców,
- 44 sprawy były w trakcie postępowania wyjaśniającego,
- 30 sprawy zostały umorzone prze Prokuraturę.

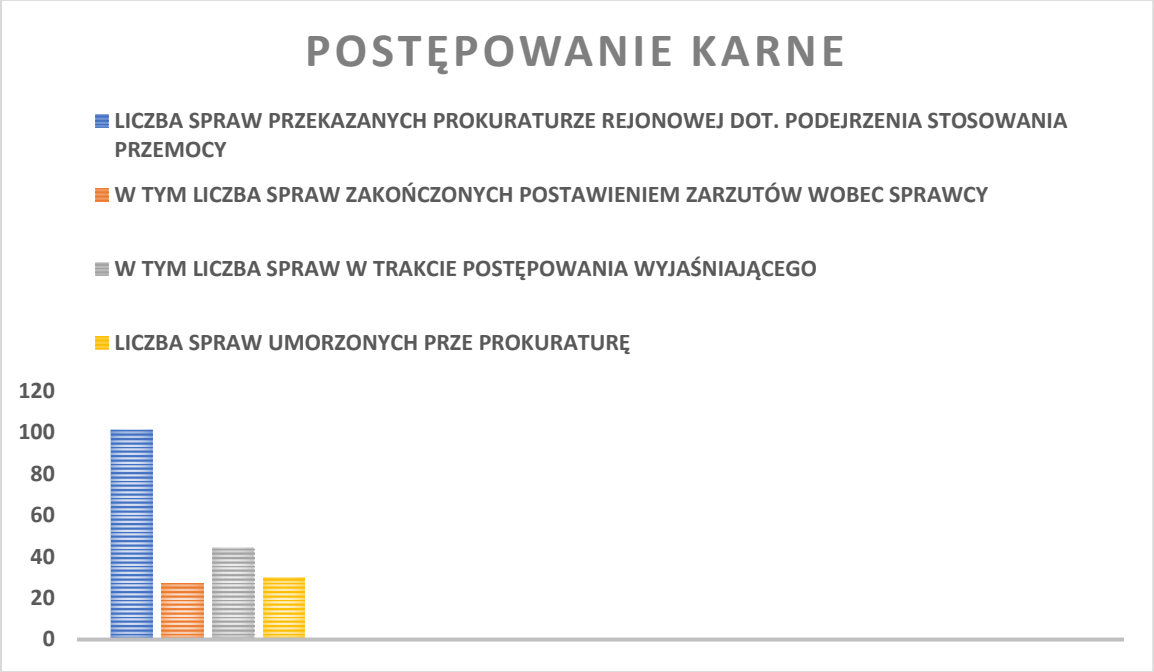

Domniemani sprawcy przemocy.

Wśród domniemanych sprawców przemocy dominują mężczyźni (240 osób), grupa kobiet (38 osób) to najczęściej matki stosujące przemoc wobec własnych dzieci. W kategorii grupy wiekowej wśród domniemanych sprawców przemocy dominują osoby w wieku 31- 40 lat i 41- 50 lat- najczęściej jest przemoc wobec partnerów/ małżonków.

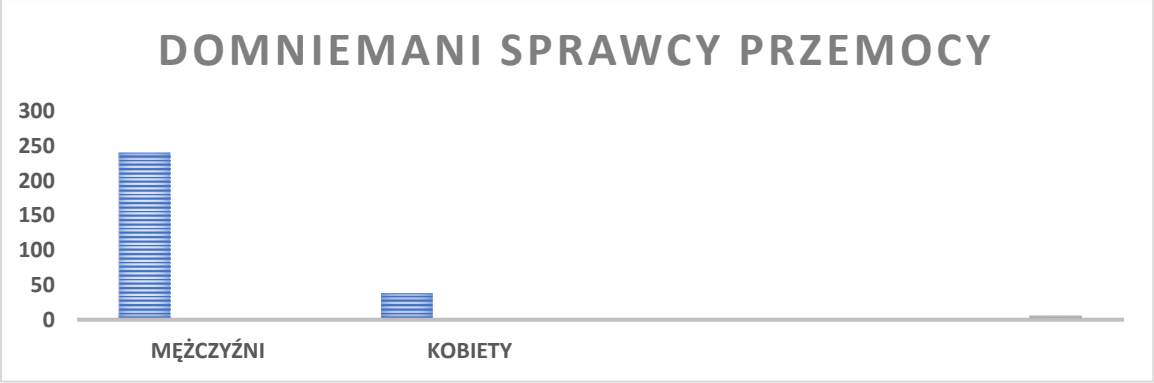

W grupie osób stosujących przemoc aż 96 osób było pod wpływem alkoholu w trakcie interwencji służb społecznych (w stosunku do 77 osób zastosowano odizolowanie od ofiary przemocy),a aż do 147 osób istnieje podejrzenie problemu alkoholowego, w stosunku do 33 istnieje podejrzenie odurzania się środkami psychotropowymi lub lekami. Zatem u osób stosujących przemoc występuje problem uzależnienia.

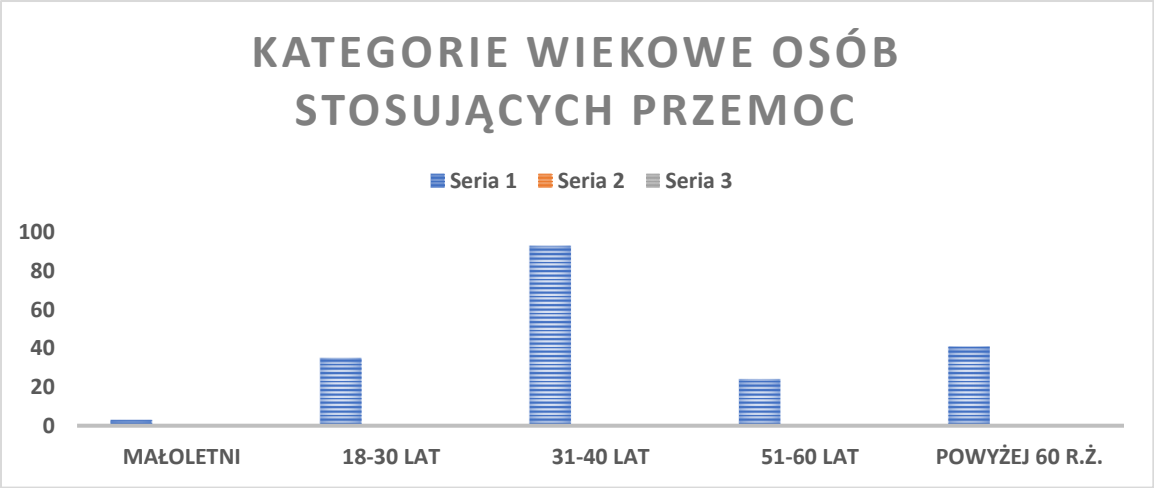

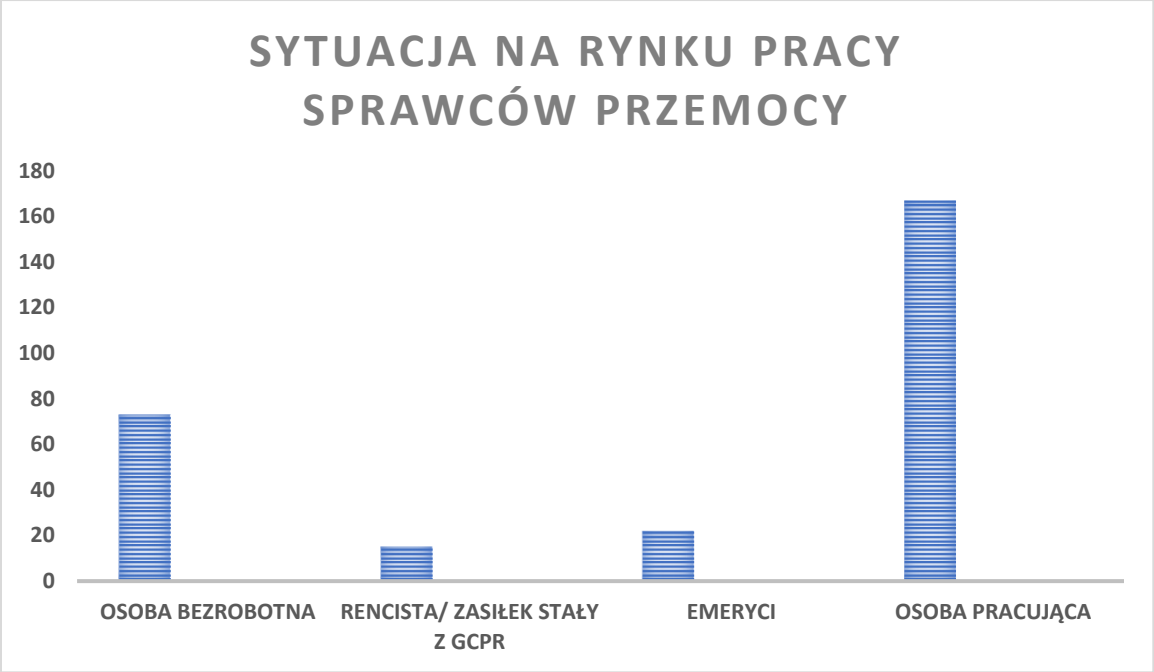

Spośród osób pracujących (stosujących przemoc): 10 osób prowadziło własną działalność gospodarczą, 148 osób zatrudnionych na umowę o pracę/ umowę zlecenie, 9 osób to pracownicy w sferze budżetowej.

W ramach procedury „Niebieskiej Karty" jest opracowywany indywidualny plan pracy z domniemanym sprawcą przemocy w rodzinie. W 2021roku:

- 12 sprawców skierowano do programu korekcyjno- edukacyjnego,'
- 49 osób skierowano do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 3 osoby skierowano na konsultacje psychiatryczne,
- 12 otrzymało wsparcie psychologiczne,
- 19 osób zostało objęte wsparciem instruktora ds. uzależnień,
- 3 osoby wzięły udział w Szkole dla rodziców GCPR.

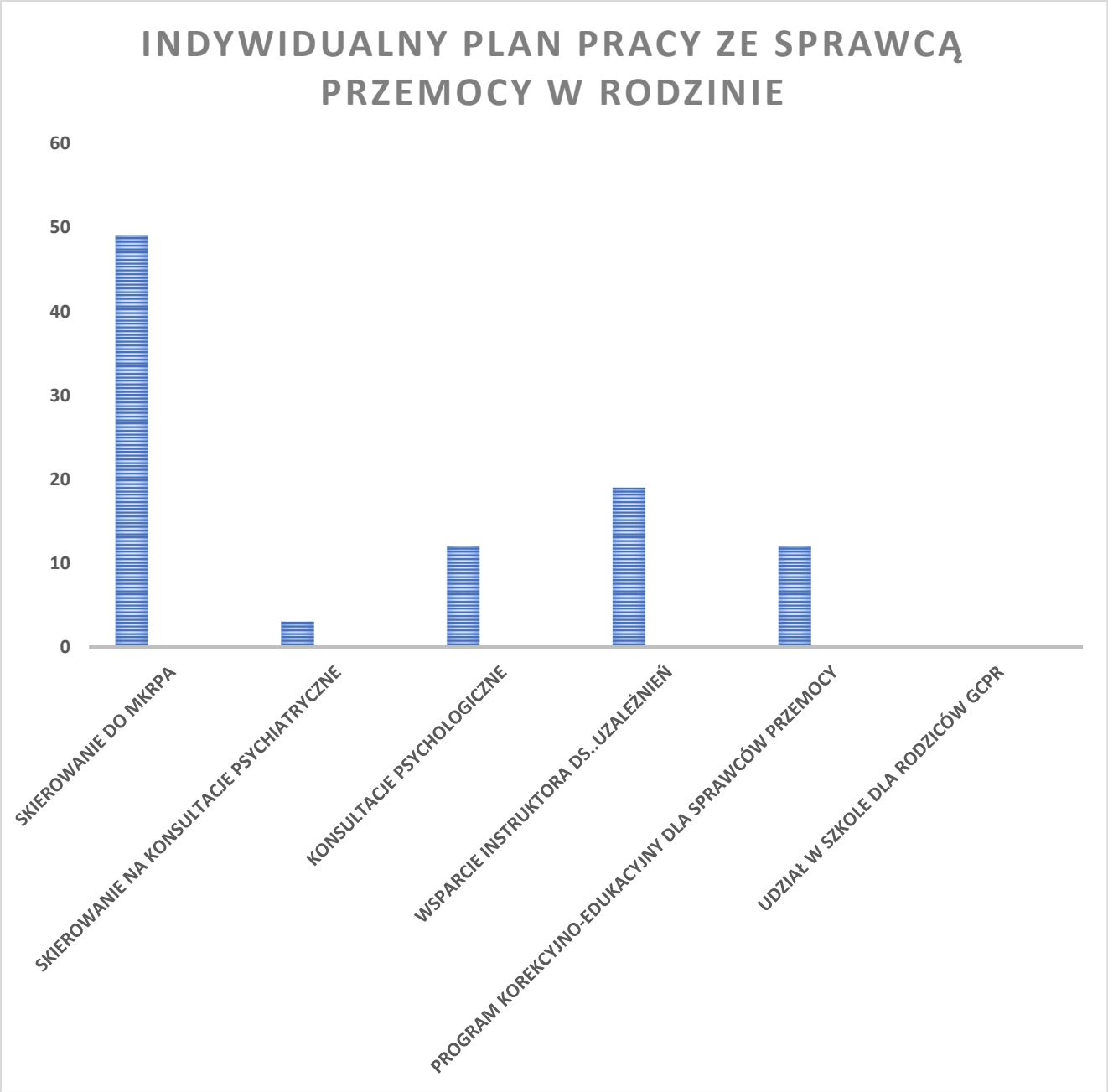

Celem podejmowanych działań jest ustanie/ rozwiązanie problemu przemocy. Nie jest to możliwe bez intensywnej pracy z osobą stosującą przemoc. Niestety wielu sprawców odmawia współpracy często zaprzeczając występowaniu problemu.

Domniemane ofiary przemocy.

Wśród domniemanych ofiar przemocy dominują kobiety (218 osób), mężczyźni stanowią niewielką grupę (23 osób). W kategorii grupy wiekowej wśród domniemanych ofiar przemocy dominują kobiety w wieku 31- 40 lat i powyżej 60 lat, następną grupę stanowią osoby w wieku powyżej 60 lat.

DOMNIEMANE OFIARY PRZEMOCY W RODZINIE
250
200
150
100
50
0
KOBIETY
MĘŻCZYŹNI

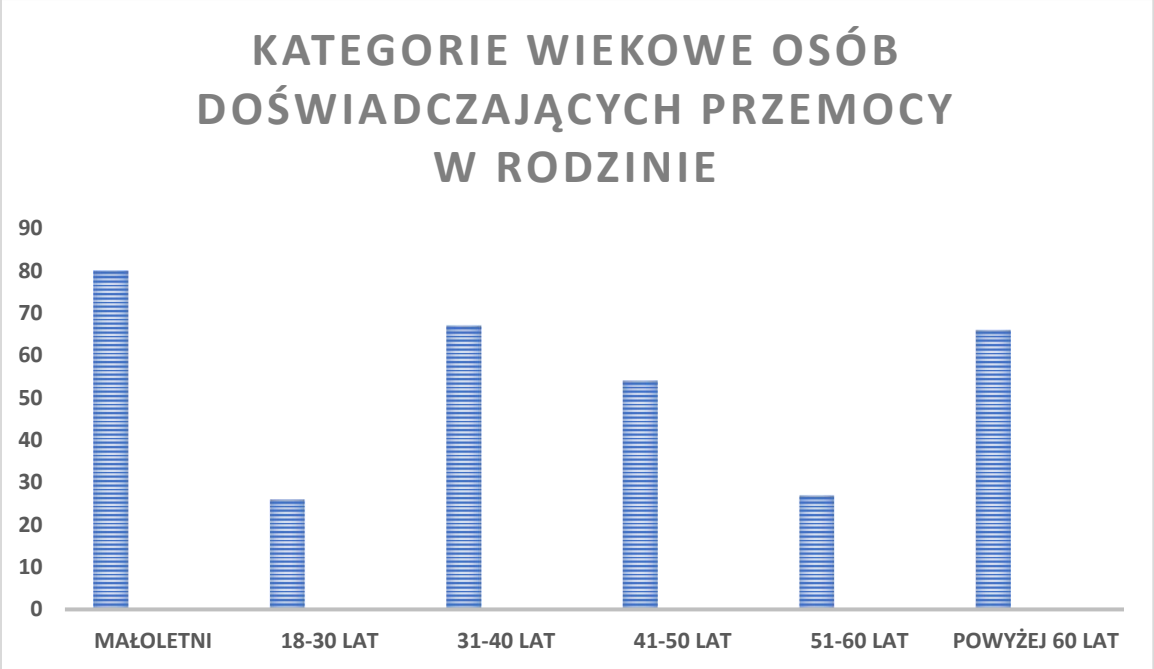
KATEGORIE WIEKOWE OSÓB DOŚWIADCZAJĄCYCH PRZEMOCY W RODZINIE
90
80
70
60
50
40
30
20
10
0
MAŁOLETNI
18-30 LAT
31-40 LAT
41-50 LAT
51-60 LAT
POWYŻEJ 60 LAT

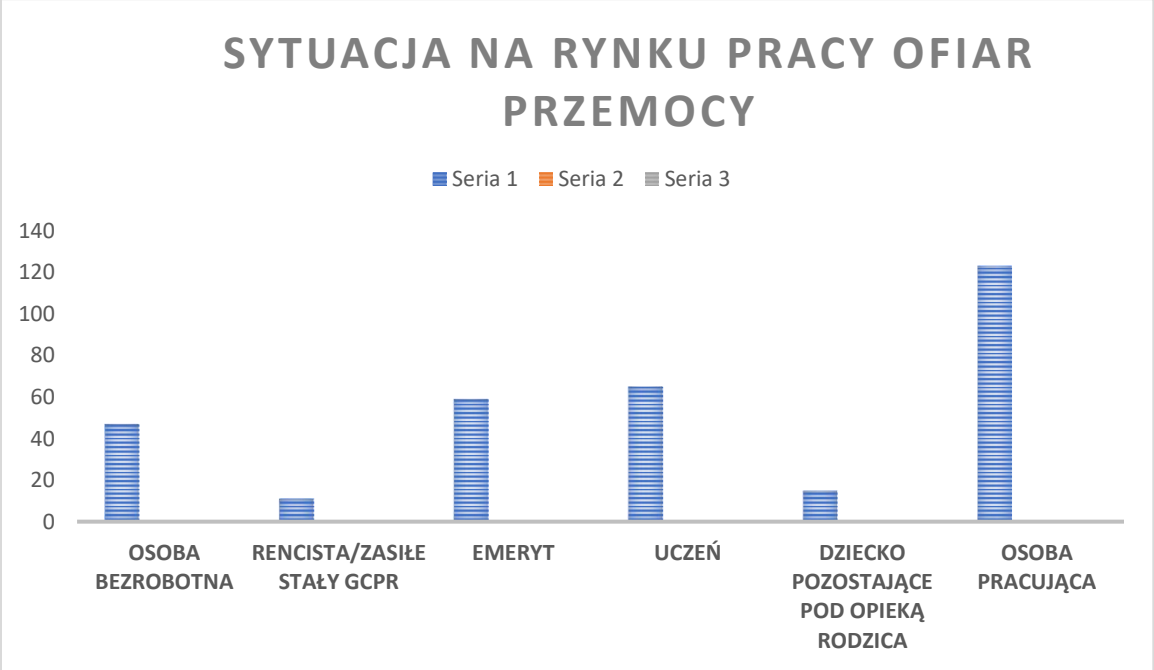
SYTUACJA NA RYNKU PRACY OFIAR PRZEMOCY
Seria 1
Seria 2
Seria 3
140
120
100
80
60
40
20
0
OSOBA BEZROBOTNA
RENCISTA/ZASIŁE STAŁY GCPR
EMERYT
UCZEŃ
DZIECKO POZOSTAJĄCE POD OPIEKĄ RODZICA
OSOBA PRACUJĄCA

Ogółem w 2021 roku we wszystkich rodzinach objętych procedurą „Niebieskiej Karty” było 320 osób doświadczających przemocy domowej. We wskazanej grupie było:

- 47 osób bezrobotnych,
- 11 rencistów/ pobierających zasiłek stały z GCPR,
- 59 emerytów,
- 65 uczniów,
- 15 dzieci (najczęściej do 3 r.ż.) pozostających pod opieką rodzica,
- 80 osób pracujących, w tym: 9 prowadzących własną działalność,107 osób pracujących na umowę o pracę/ umowę zlecenie, 7 osób pracujących w sferze budżetowej.

Priorytetem podejmowanych w ramach procedury działań jest ochrona, wsparcie i zapewnienie bezpieczeństwa osobom doświadczającym przemocy. W tym celu opracowywany jest indywidualny plan pomocy.

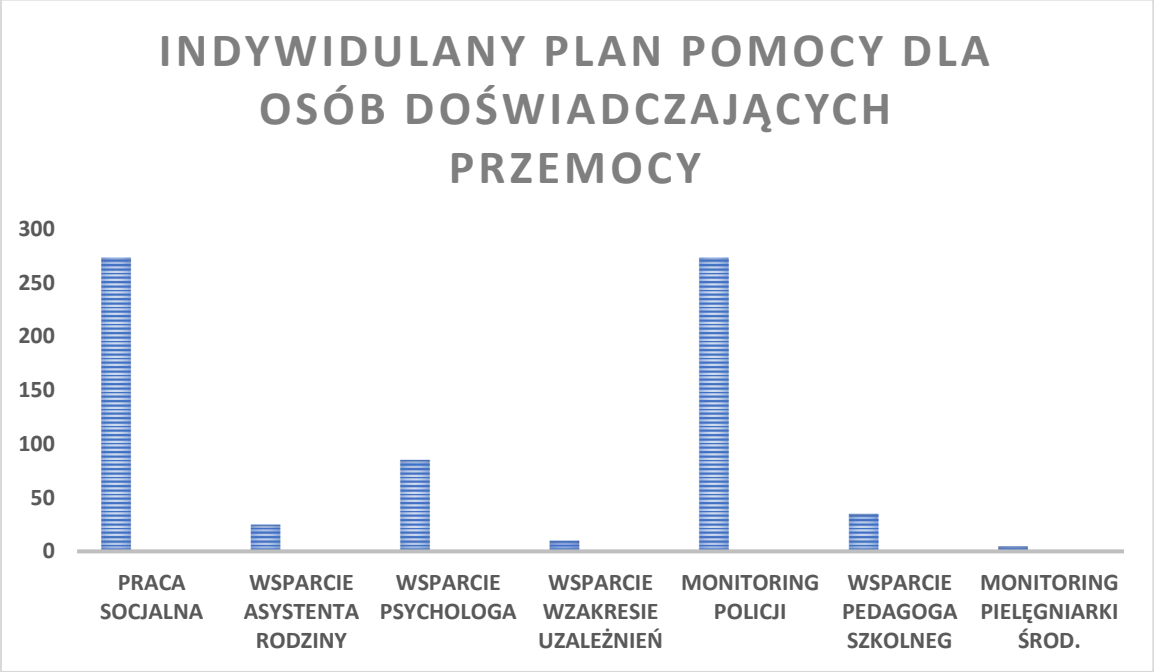

W 2021 roku ramach indywidualnego planu pomocy domniemanej ofierze przemocy| w rodzinie:

- 273 rodziny były objęte pracą socjalną,
- 25 otrzymało wsparcie asystenta rodziny,
- 85 rodzin objętych było wsparciem psychologicznym,’
- 10 rodzin objętych wsparciem w zakresie uzależnień,
- 273 rodziny objęte monitoringiem policji (systematyczne wizyty dzielnicowego w środowisku),
- 35 dzieci objętych wsparciem pedagoga i psychologa szkolnego,

- 5 rodzin objętych monitoringiem pielęgniarki środowiskowej,
- Ponadto w pojedynczych przypadkach: umieszczono dziecko doświadczające przemocy w domu pomocy społecznej, skierowano dzieci do placówek wsparcia dziennego, skierowano na konsultacje do poradni psychologiczno- pedagogicznej.

6. Podsumowanie i wnioski.

- W 2021 roku odbyło się 10 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego i 631 spotkań grup roboczych.
- Wszystkie rodziny, które w 2021 roku zgłosiły problem przemocy - otrzymały wsparcie i kompleksową pomoc.
- Pomimo pandemii zrealizowano w partnerstwie z Wydziałem Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Gorzowie Wielkopolskim, projekt „Dom bez strachu" . Celem programu było zintensyfikowanie pomocy dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie
- Wszystkie zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie jak i procedury „Niebieskiej Karty" były realizowane na bieżąco z zachowaniem zasad reżimu sanitarnego i wzajemnego bezpieczeństwa.
- W każdym przypadku przemocy w rodzinie, w którym wystąpiło zagrożenie zdrowia lub życia- pracownik socjalny pracował w środowisku zachowując zasady ostrożności. Również w sytuacji, kiedy przemoc dotyczyła osób zależnych tj. dzieci, osób starszych, przewlekle chorych, czy niepełnosprawnych- pracownik socjalny był w bezpośrednim kontakcie z rodziną.
- W związku z pandemią pojawił się problem rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty" i jednocześnie objętej kwarantanną lub izolacją domową. Rolą członów grupy roboczej, w tym pracownika socjalnego było udzielenie potrzebnego wsparcia. Dotyczyło to wsparcia psychologicznego, porady prawnej (online), pomocy w zrobieniu zakupów przez wolontariuszy, pomoc w opiece nad zwierzętami domowymi, załatwieniu spraw w innych instytucjach czy dostarczenia paczki żywnościowej z banku żywności.
- Obowiązkiem przedstawicieli podmiotów realizujących procedurę „Niebieskiej Karty", zgodnie z art.9d ust.3, jest współdziałanie z innymi podmiotami w oparciu o zasadę współpracy. Zadania w 2021 roku były realizowane przede wszystkim przez przedstawicieli GCPR i Policji. Efektywność realizowanych zadań wymaga pełnego zaangażowania wszystkich przedstawicieli podmiotów.
- We wskazanej grupie sprawców przemocy w rodzinie występuje w niepokojącej skali problem alkoholowy. Aż 96 sprawców było pod wpływem alkoholu w trakcie interwencji służb społecznych, a w stosunku do 77 zastosowano odizolowanie od ofiary przemocy.

W stosunku do 147 osób we wskazanej grupie sprawców występuje podejrzenie problemu alkoholowego. Zatem istnieje potrzeba zaplanowania działań.

- We wskazanej grupie sprawców przemocy dominuje grupa mężczyzn w wieku 31-50 lat, w tym w zdecydowanej większości pracujących.
- We wskazanej grupie ofiar przemocy dominuje grupa małoletnich oraz grupa kobiet w wieku 31-40 lat, następnie osób powyżej 60 lat.
- Występuje potrzeba współpracy z sądem w zakresie wyroków i postanowień wobec sprawców przemocy- udział w programie korekcyjno- edukacyjnym powinien wynikać z postanowienia sądu.
- Analizując środowiska mieszkańców Gorzowa Wielkopolskiego, w których występuje problem przemocy w rodzinie należy uwzględnić informację, że nie są to wyłącznie rodziny korzystające z pomocy społecznej. Sprawcami przemocy domowej są osoby z różnych środowisk i grup zawodowych. W tych przypadkach pracownik socjalny nie posiada wcześniej wiedzy na temat sytuacji w jakiej znajduje się rodzina. Zatem interwencja w obszarze przemocy musi opierać się na współpracy wielu podmiotów, a przede wszystkim: jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, policji, oświaty, służby zdrowia i Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- Spośród rodzin objętych procedurą „Niebieskiej Karty" tylko 44 rodziny korzystały ze świadczeń finansowych GCPR, a pozostałe 229 rodzin było z poza systemu pomocy społecznej. Zatem sytuacja ekonomiczna i zawodowa nie jest czynnikiem determinującym występowanie problemu przemocy w rodzinie.
- Występuje potrzeba planowania działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Opracowała: Anna Sadzik